

Til
Medlemmerne af
Saxo Studienævnets
Aftagerpanel

GODKENDT MØDEREFERAT

16. FEBRUAR 2015

Forum Saxo Studienævnets Aftagerpanel

SAXO-INSTITUTTET

STUDIENÆVNET

Møde afholdt: 19. november 2014.

Sted: 12.3.39.

KAREN BLIXENS VEJ 4, 2300
KØBENHAVN S

Referent: Annie Lumbye

TLF 51 29 99 60

DIR 51 29 99 60

Til stede:

Europæisk Etnologi: Mikkel Venborg Pedersen.

Forhistorisk Arkæologi: Hugo Sørensen.

Historie: Christoffer Emil Bruun, Kristian Jacobsen og Kirsten Kvist.

Klassisk Arkæologi: Mette Fjeldhagen, Birte Lundgreen og Anne Marie Nielsen.

Saxo Studienævnet:

Lærerrepræsentanterne Signe Mellemgård, Per Ole Rindel og Lone Wriedt-Sørensen.

Studentrepræsentanterne Taus Christiansen, Mikkel F. Jacobsen, Kristoffer Maribo Larsen, Sultan Oruc og Nikoline Sauer Petersen,

Afbud fra:

Etnologi: Mads Biering La Cour.

Forhistorisk Arkæologi: Jakob Kieffer-Olsen.

Græsk og Latin: Marianne Alenius, Erik Petersen og Jens Refslund Poulsen.

Studienævnet: David Bloch, Søren Ivarsson og Benedicte Fonnesbech-Wulff.

Desuden deltog:

Instituttleder Anders Holm Rasmussen, Heine Hansen, Lasse Kragballe Rasmussen, Theresa Westi Rasmussen og Lasse Sonne.

anlum@hum.ku.dk

REF: ALU

SAG: -/ALU

Sagsnr. oplyses ved henv.

Mødet var indkaldt med følgende **dagsorden**:

SIDE 2 AF 9

1. Velkomst og indledning v/instituteder Anders Holm Rasmussen.
2. Studiefremdriftsreformen og dimensionering v/studieleder Signe Mellemsgaard og studenternæstformand i studienævnet, Nikoline Sauer Petersen.
3. Fælles diskussion.
4. Eventuelt.

Ad 1: Velkomst og indledning v/instituteder Anders Holm Rasmussen.

Anders Holm Rasmussen bød velkommen til mødet og rettede en særlig velkomst til de eksterne mødedeltagere. Da der var en del nye ansigter, blev der foretaget en kort præsentationsrunde.

Som alle var bekendt med, sker der vældig mange ting på uddannelsesfronten. Vi talte allerede sidste år om studiefremdriftsreformen, og især her i efteråret havde det drejer sig om dimensionering. Denne sag var nu forhåbentlig ved at lande. Produktionen af kandidater ville løbende blive holdt op mod arbejdsløsheden, og der var også i denne forbindelse fokus på aftager-siden.

Ad 2: Studiefremdriftsreformen v/studieleder Signe Mellemsgaard og studenternæstformand Nikoline Sauer Petersen.

Signe Mellemsgaard indledte med at understrege, at studiefremdriftsreformen havde fyldt meget i studienævnets arbejde i det forløbne år. Hastigheden skal op, og de studerende kan maksimalt være 2,5 år om deres kandidatuddannelse. Fremdriftsreformen trådte i kraft for nye bachelorstuderende pr. 1. september 2014 og vil gælde for alle studerende pr. 1. september 2015. Alle skal tilmeldes undervisning og eksamen svarende til 30 ECTS pr. semester, man kan ikke melde fra, og man vil blive tvangsmæssigt tilmeldt til reeksamen. På denne måde kommer man meget hurtigt meget bagefter. Der er indført tvangsmæssig merit til grundfag fra tidligere uafsluttede uddannelser - tilvalg er dog undtaget. Kravene til supplerings ved indskrivning på en kandidatuddannelse med en ikke-direkte adgangsgivende bachelorgrad er minimeret til 15 ECTS.

Studienævnet havde for første gang afholdt introduktionsforløb på kandidatuddannelserne ved semesterstart 1. september 2014, hvor de studerende bl.a. havde arbejdet med de nu obligatoriske studieplaner. Kurser skal planlægges længere tid i forvejen, og specialet skal nu bedømmes på 6 uger, ligesom specialeudtalelsen er afskaffet. Det har været en udfordring at arbejde med alle disse nye tiltag - tvangsmerit ved studiestart var f.eks. en meget større sag end først antaget, og manglende supplerings ved indskrivning på

KA på baggrund af en ikke-direkte adgangsgivende bachelorgrad har givet store problemer. Nu skal vi se, hvordan det virker, og nu kommer alle undtagelserne. Vi har lavet en ny kandidatstudieordning på faget historie til ikrafttræden 1.9.2015, og andre fag har lavet tilpasninger. Det bliver svært både at få tid til fordybelse og til at dyrke et særligt interessefelt, ligesom praktik og udlandsophold er vanskeliggjort. Studienævnet overvejer, om det kan give en større fleksibilitet med sommerskoler, og sommeren er ved at glide ind som et kort 3. semester. Afdelingen for forhistorisk arkæologi har lavet et sommerkursus i feltarkæologi, og Afdelingen for etnologi har forsøgt sig med at skyde bachelorprojektet i gang om sommeren forud for aflevering ved den kommende vintereksamen.

Det er endnu for tidligt at sige noget om, hvorvidt studiefremdriftsreformen vil ændre de studerendes adfærd, men de studerende er begyndt at tænke mere langsigtet og målrettet, og gennemførelsestiden er allerede forbedret. Det er dog alt for tidligt at sige noget om, hvorvidt studiefremdriftsreformen for alvor virker.

Nikoline Sauer Petersen mente, at studiefremdriftsreformen levnedede meget lidt råderum for de studerende. Det ville blive svært for især de studerende på forhistorisk arkæologi at få tilstrækkeligt med graveerfaring, og man kunne frygte, at også udlandsophold og praktikophold ville blive vanskeliggjort. Det forekom endvidere vanskeligt at kombinere 30 ECTS undervisnings- og eksamenstilmelding med erhvervsarbejde. Hun var enig med Signe Mellempgaard i, at studiefremdriftsreformen ikke levnedede megen plads til faglig fordybelse, ligesom det ville blive svært at få tid til at engagere sig i f.eks. studenterpolitik. Hun frygtede, at studiefremdriftsreformen ville skabe et A-hold og et B-hold.

Anders Holm Rasmussen fandt det foruroligende, hvis det fremover ikke blev muligt at komme i praktik. Christoffer Emil Bruun spurgte, hvad problemet var? Signe Mellempgaard svarede, at det var svært at være to steder på én gang, og praktikperioderne lå ofte skævt i forhold til semestrene. Vi oplevede allerede nu, at studerende blev forsinket både af praktikophold og af udlandsophold. Mikkel Venborg indskød, at det også var vanskeligt for praktikstederne, som gerne vil have de studerende i længere tid. Han understregede, at en arbejdsuge ikke nødvendigvis var 37 timer - hvis den var længere, kunne man nå mere.

Mikkel F. Jacobsen mente, at det var vanskelig både at være i praktik til 15 ECTS og samtidig følge et universitetsfag til andre 15 ECTS. Han var tilhænger af praktik i sommerperioden, men fandt det uoverskueligt med både et studiejob og et fuldtidsstudium.

Birthe Lundgreen oplyste, at CBS havde arbejdet en del med sommerskoler og med godt resultat. Sommerskoler kan f.eks. give mulighed for at bruge et helt semester på praktik uden at komme bagefter.

Kristian Jacobsen undrede sig over, at praktikken kun talte 15 ECTS, hvis det var så besværligt? Signe Mellemsgaard svarede, at der også var så meget andet, man skulle nå på kandidatdelen, så det ville være vanskeligt at nå det hele, hvis praktikken skulle tælle 30 ECTS. På etnologi var der også problemer med specialerne.

Per Ole Rindel oplyste, at man på forhistorisk arkæologi havde etableret nogle nye kandidattilvalg, der gav praktiske færdigheder, der kunne tænkes sammen med de konstituerende fagelementer.

Kristian Jacobsen mente, at det var uheldigt, hvis man ikke længere kunne få orlov til f.eks. at blive årsvikar i gymnasiet, og Christoffer Emil Bruun mente, at der skulle afstemmes efter de nye forhold "hele vejen rundt". Han understregede, at det var uinteressant med praktikanter om sommeren på en avis, hvor han selv arbejdede. Han ønskede oplyst, om det var muligt at lave mere fleksible forløb. Alle var dog enige om, at man naturligvis måtte løse opgaverne og problemerne inden for de givne rammer.

Lasse Sonne oplyste, at den nye kandidatstudieordning i historie kun opererede med praktik på den ikke-gymnasierettede linje. Til gengæld skulle de, der gik på den gymnasierettede linje, have et fagdidaktisk kursus. Dette var en nyt element, og det bliver meget spændende at se, hvordan det kommer til at fungere. Det fagdidaktiske element vil blive et valgfag på linje med praktik og udlandsophold for de, der ikke vælger den gymnasierettede linje.

Kirsten Kvist oplyste, at hun rekrutterede generalister, og på hendes arbejdsplads var man glad for enten en praktikudtalelse eller en reference fra et studiejob, så hun var ked af at høre, at sådanne måske ville blive sjældnere i fremtiden. Kristian Jacobsen mente, at på hans arbejdsplads kvalificerede det helt naturligt, hvis man havde prøvet at undervise.

Anne Marie Nielsen understregede, at på hendes arbejdsplads ville man naturligvis have A-holdet. Universitetet kunne alligevel aldrig nå at lære de studerende alt det, de havde brug for, så den første tid var at betragte som en mesterlære. Der ville blive stillet krav til de studerende, som blev ansat, og universitetet kunne lære dem, at der blev forventet noget af dem. Herudover kunne universitetet lære dem, hvordan de blev klogere - de skulle kunne læ-

se, lære og studere. Heller ikke hendes arbejdsplads havde brug for praktikanter i sommerperioden.

Mikkel Venborg var helt enig heri. Man havde på hans arbejdsplads mange flere studerende ansat end for år tilbage, fordi de studerende ikke kunne være der så meget. Mikkel F. Jacobsen var enig i, at det var mest givende at være et sted i en længere periode, men det var ikke alle studerende, som kunne kapere både at have et job og 37 timers fuldtidsstudium. Anne Marie Nielsen erindrede om, at arbejdsgivere er kyniske.

Anders Holm Rasmussen orienterede herefter om dimensioneringssagen, som sådan slet ikke handler om studiefremdriftsreformen, men i sidste ende om arbejdsmarkedet.

Den første plan - den såkaldte Sofie 1.0. - afstedkom en del ballade. Hvis vi havde skullet imødekomme 1.0. med dimensionering på kandidatniveau, ville det have fået ganske betydelige konsekvenser for bacheloptaget - der skulle reduceres med noget i retning af 1100 studiepladser på bachelorniveau for at sikre, at der ville være plads til alle på kandidatuddannelsen, som havde et retskrav. Heldigvis ser det nu ud til, at det ikke kommer til at gå helt så galt.

Den nuværende plan - Sofie 3.0. - er et kompromis, og selv om der stadig er tale om en reduktion, er reduktionen nu på et niveau, vi kan håndtere. Det har aldrig været universiteterne, der har ønsket det store optag. Den nugældende plan opererer med dimensionering på bachelorniveau frem til 2018 og herefter dimensionering på kandidatniveau 2018-2020, men dimensioneringen på kandidatniveau skulle gerne give sig selv qua det lavere bacheloptag. De eksakte tal er endnu fortrolige, da de skal danne grundlag for en forhandling - derfor kan de ikke oplyses i dag. Det kan dog oplyses, at der skal reduceres med 156 pladser om året frem mod 2018 mod det oprindelige forslags 1100 pladser pr. 1.9.2015. Hvordan det kommer til at påvirke universitetets produktion af kandidater og dermed leverance til arbejdsmarkedet er det endnu for tidligt at udtale sig om. Vi har ikke været tilfredse med de tal, der har ligget til grund for hele dimensioneringen, da arbejdsløsheden typisk falder efter et par år. Som et paradoks kan nævnes, at vi skal reducere antallet af studiepladser på latin, selv om der p.t. er stor mangel på latinlærere til gymnasieskolen. Planen skal evalueres løbende, så der kan blive tale om justeringer i både op- og nedadgående retning. Da vores forskning er baseret på, at vi har studerende, er vi ud fra hændelsesforløbet glade for Sofie 3.0., men vi hører gerne fra aftagerne om, hvordan det vil påvirke jer.

Kristian Jacobsen anførte, at der kom rigtig mange ansøgninger fra humanister, når man på hans gymnasium slog ledige stillinger op. Der var ikke så meget latinundervisning, at det kunne interessere en kandidat med latin som hovedfag, så det var bedre at opgradere undervisere, der i forvejen kunne noget andet som f.eks. oldtidskundskab. Mikkel Venborg supplerede, at de på hans arbejdsplads havde 150-160 ansøgninger til hver ledig stilling, så han var i tvivl om, hvorvidt dimensioneringen overhovedet ville kunne mærkes. Nikoline Sauer Petersen sagde, at på klassisk arkæologi var de studerende bange for, at uddannelsen ville lukke, og hvad var så perspektivet? Anders Holm Rasmussen indskød, at med Sofie 3.0. var der ingen uddannelser, der ville blive lukket.

Kirsten Kvist mente, at bitterheden omkring dimensioneringen vel lå i processen og ikke så meget omkring resultatet.

Hugo Sørensen understregede, at i hans verden manglede man arbejdskraft, men man kunne ikke bruge bachelorer. Hvis udbuddet af arbejdskraft blev mindre, kunne man risikere, at svartiderene på arkæologiske undersøgelser ville blive længere. Der var p.t. ingen overproduktion på hans felt. Sultan Oruc oplyste, at de studerendes største frygt var, at de slet ikke fik tid til at få den praktiske erfaring, som er nødvendig. Det kunne blive vanskeligt at få arbejde uden denne praktiske erfaring. Per Ole Rindel var bekymret, fordi den eneste mulighed for praktisk erfaring lå i at tage orlov mellem BA og KA, og herved mistede man sit retskrav. Anders Holm Rasmussen oplyste, at forliget indebærer, at kandidatloftet kan brydes, hvis der er for mange/flere retskravsbachelorer end loftet, og der er sat ekstra 10% af til udefrakommende studerende, herunder internationale studerende.

Ad 3: Fælles diskussion.

Paneldeltagerne var forud for mødet blevet bedt om at forberede et kort indlæg på max. 5 minutter om, hvad dimensioneringen og studiefremdriftsreformen ville betyde for de enkelte paneldeltagere og deres arbejdspladser/fagområder.

Signe Mellempgaard mente, at vi jo allerede havde hørt om en del, men var der nogen, der havde lyst til at lægge for? Måske bliver dimensioneringen slet ikke så stor, og måske ser vi først den fulde effekt i 2023.

Kirsten Kvist mente, at der skete rigtig meget på uddannelsesområdet bredt forstået. Der var sket store ændringer i erhvervsuddannelserne, og gymnasieskolen stod også over for en reform, og der var store og små årgange, så det var ikke et isoleret universitetsfænomen. Det var måske ikke nogen dum ide at tage orlov mellem BA og KA for at få noget praktisk erfaring. Set fra

en arbejdsgivervinkel får man mere ud af en medarbejder i et helt år end en studentermedhjælp eller en praktikant.

Christoffer Emil Bruun spurgte, om man kunne forestille sig, at retskravet blev ophævet? Anders Holm Rasmussen svarede, at der p.t. ikke var politisk vilje til at afskaffe det. Hvordan et nyt folketing ville stille sig, var i sagens natur svært at svare på. Det var dog sikkert, at universiteterne inden for rammerne gerne ville bestemme mest muligt selv.

Anne Marie Nielsen mente, at det hele jo ikke var en jammerdal. Det at være studerende gav også mange friheder. Man kunne f.eks. selv bestemme, at man ville læse mere end det obligatoriske, og man havde friheden til selv at bestemme hvornår. Kirsten Kvist erindrede om, at med fremdriftsreformen ville de studerende også blive målt på, at de var i stand til at blive færdige til tiden, hvilket absolut var en positiv ting. Hun påpegede, at hendes egen arbejdsplads også brugte løntilskudsjob, som var en udmærket måde at tilegne sig praktiske færdigheder på.

Mikkel F. Jacobsen spurgte, hvordan man ville bedømme en studerende, der havde brugt al sin tid på "kun" at læse. Mikkel Venborg mente, at en sådan studerende næppe ville blive ansat, så han kunne kun råde til, at man fandt tiden til både at tilegne sig de teoretiske og de praktiske færdigheder.

Der var enighed om, at diskussionen afspejlede de forskellige former for aftagere, der var repræsenteret i panelet.

Mikkel Venborg mente, at uanset hvad man mente om studiefremdriftsreformen og dimensioneringen, var det noget, man skulle overholde - vi kunne ikke afskaffe dem. Kirsten Kvist understregede, at lang studietid ikke nødvendigvis var ensbetydende med dygtige(re) studerende. Aftagerne mente samstemmende, at de studerende måtte anerkende deres vilkår. Var det nødvendigt med praktisk erfaring, måtte de studerende skaffe sig den. Selv ikke-akademiske studiejobs kunne være med til at give jobs eller i hvert fald erfaring i, hvad det vil sige at være på en arbejdsplads.

Christoffer Emil Bruun var bange for, at studiefremdriftsreformen ville give færre kandidater med ph.d.-potentiale, da der blev mindre tid til at gøre "noget ekstra" som f.eks. at skrive en prisopgave. Signe Mellempgaard mente dog, at når man kunne bruge 2,5 år på sin kandidatuddannelse, havde man i princippet 1 år, når man startede på specialet, hvilket er det, det tager at skrive en prisopgave. Mikkel Venborg gjorde opmærksom på, at museumsverdenen undertiden medfinansierede stipendier, men det var selvfølgelig altid nemmere for en kandidat, som vi kendte, at overbevise os om, at

han/hun havde ph.d.-potentiale. Anders Holm Rasmussen understregede, at ph.d.-markedet var et lille marked. Vi har 3 frie stipendier om året samt de kollektive projekter - det var slet ikke nødvendigt at have skrevet en prisopgave for at komme i betragtning. Det handler lige så meget om de generelle akademiske kompetencer. Signe Mellemsgaard mente, at vi havde brug for genial forskning på normeret tid.

Birthe Lundgreen ønskede at vide, om vi brugte 4+1-modellen, som man gør i Aarhus. Det blev oplyst, at vi ikke har lyst til at rekruttere ph.d.er, så vi har hidtil ikke brugt denne modul.

Kristian Jacobsen oplyste, at gymnasieskolen var begyndt at ansætte ph.d.er, fordi de søgte, og fordi de var superkvalificerede.

Mikkel Venborg mente som afslutning på debatten, at han havde hørt stor usikkerhed hos de studerende, og han opfordrede de studerende til at bruge aftagerne, som helt sikkert gerne ville give noget tilbage til deres Alma Mater.

Sultan Oruc spurgte, om bachelorer overhovedet kunne bruges til noget? Skulle man bare vente med udgravningserfaring og i første omgang koncentrere sig om det faglige? Hugo Sørensen mente, at det var svært at få studentterjobs, der betød deltagelse i udgravninger, da udgravninger foregår om dagen og om vinteren. Han mente ikke, at der lige nu var et marked for bachelorer. Graveerfaring kunne man lige nu kun opnå ved at holde studiepause/tage orlov mellem BA og KA for at deltage i udgravninger. Per Ole Rindel erindrede, at i hans studietid arbejdede man gratis i 4 uger, på halv løn i de følgende 12 uger, og først derefter kom man på fuld løn. Var den ordning "død"? Hugo Sørensen oplyste, at han altid selv havde gravet til fuld løn, men nu om stunder var der næsten ingen studentermedhjælp.

Lasse Sonne mente, at når der kom færre studerende ind, ville snittet blive højere. Det ville blive meget mindre attraktivt at få børn under studiet, så aftagerne måtte påregne, at de nye kandidater ville blive yngre og med et øget behov for barselsorlov.

Birthe Lundgreen mente, at det var vanskeligt at spå om fremtiden, men man kunne tage sine forholdsregler. Der var enighed om, at studiefremdriftsreformen afspejlede udviklingen i samfundet. Når først man var blevet kandidat, åbnede der sig en anden verden, som ofte var anderledes, end man troede.

Der var ikke flere kommentarer til punktet.

Ad 4: Eventuelt.

Intet.

Signe Mellempgaard og Anders Holm Rasmussen takkede for en god debat.

Mødet slut kl. 18.

Annie Lumbye